

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewitz-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk.

Az erkölcsi törvény.

Makó, november 12.

Az erkölcsi törvényeket a kormányzatban is be kell tartani — így szólott tegnap a veszprémi püspök. S így folytatta: Többet nem mondok, de mindenki tudja, hogy mire gondolok.

Nincsen kétség benne: mindenki tudja, hogy mire gondol. Arra, hogy a mai kormányzat, a mai munkapárti uralom nem tartja be az erkölcsi törvényeket. A nagy közjogi méltóság, akinek egyedül van joga ahhoz, hogy a magyar királynék fejére füllege a koronát, e tekintetben nagyon egy nézetben van az országnak azzal a közvéleménnyel, amely nincsen sem terrorral, sem választási visszaélésekkel megamisítva.

Mert ami ott fent van ma az országgyűlésen, az nem képvisel semmiféle olyan véleményt, amelynek köze volna az erkölcsi törvényekhez. Sőtba vannak ezek dobva, ahol elfeledve hevernek. De nem fognak örökké ott heverni. Balga gondolkodás az, amely azt hiszi, hogy majd ott csendesen epenesznek s megsemmisülnek. Mert előjönnek még az erkölcsi törvények. Lesz még olyan fórum Magyarországon, amely sulyal keresi számon azokat. S ott lesz az első között a főrendiház, amely egyre nagyobb megütődéssel veszi észre, hogy micsoda erkölcsi törvényű parlamentnek a kiegészítő része ő.

Nem fogják sokáig tűrni már ezt a rendszert sem ott, sem máshol. A „rendszer” maga, az kétségtelenül bizakodik a maga örök életében. Megváltónak tartja magát s a végtelenségig akar kormányozni olyan eszközökkel, amelyek felrugják az erkölcsi törvényeket eleget adott ezért cserébe. Mint amilyen az esküdtzéki bírások törvénye volt s mint amilyen az a sajtótörvény, amelyet parancsszóra meg fognak szavazni.

Mert afelől nem is lehet kétség, hogy megszavazzák. Az a régi tréfás anekdota a kormánypárti képviselőről, hogy szeretném én azt a javaslatot látni, amit meg ne szavaznék — ma ugyancsak vészes valóra vált. Megszavaznak mindent. Akármit is. Csak a parancsszó ki legyen adva. Hát ez kétségkívül pártfegyelem, de olyan, amelyben

nincsen meg többé az a közéleti erkölcs, amelynek a hiányát a veszprémi püspök tegnap nyíltan szóváltotta. Nekik már mindegy, közszabadságok eltiprásáról van-e szó, vagy bármiről másról. Mint a juhász a kóst rajta átveti: a szavazatok mennek gondolkodás nélkül, lelkiismeretfurdalás nélkül, panamák fojtó légkörében, erkölcs-telen sivárságában.

Törvények... Az ilyen előzmények után s ilyen parancsszóra hozott törvények a közfudatban elveszlik törvény jellegüket. Muszáj dolgok. Egy mondván csinált s panamapénzsek segítségével egybeállított többség olyan munkái, amelyekben a magyar királynék koronázó főpapja hiába keresi az erkölcsi törvényeket. Nemcsak ő, más is hiába keresné. Mert azt megtalálni nem lehet.

Tarthat-e ez még sokáig? Hány-szor kérdeztük már s még mindig azt látjuk, hogy tart az erkölcs-telen uralom. Sőt vigan él tovább, gázolván és gázoltatván le azokat a közszabadságokat is, amelyek még megmaradtak. Meg nem hallva semmit, se nem kérdezve semmit. Vakon szágúid az erőszak végig mindenben, mint a korcsmai verekedő, mikor már vért szagolt s mikor már mindegy neki, hányat öl.

Ha sokáig így tart még, ebben az országban nem sok marad meg-ölni és elpusztítani való. Hiszen ez a mostani világ rosszabb, mint az abszolútizmus. Az legalább nyíltan megmondta, hogy: én abszolútizmus vagyok s a fegyverek erejére támaszkodom. Amire mindig ott volt válasza Deák Ferenc mondása: ami jogot az erőhatalom elvesz, azt az idő és kedvező körülmények visszaszerezhetik, de amiről a nemzet önként, féltve a szenvedésektől lemondott, az elveszett.

Ma törvényesen csinálnak abszolútizmust. Hogy ne maradjon a nemzetnek semmi egyéb joga csak az adófizetés. Az azonban maradjon bőven.

Kiadó lakás

Egy padolt szobából, konyha, éléskamra és fásszínből álló lakás kiadó és azonnal átvetendő. Cim a kiadóhivatalban.

MI UJSÁG A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése. — Nem ment be az ellenzék. — Rakovszky a képviselőház elnöke ellen.

A képviselőház tegnapi határozatával megszekeitotta a sajtóreform tárgyalását s a mai ülés napirendjére a vármegyei tisztviselők mandátumának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot tűzte ki. A kormány azt mondja, hogy az ellenzék kívánságát igyekezett honorálni, amikor az elhalasztást javasolta.

Az ellenzéknek az a főcélja, hogy a sajtóreform megalkotását lehetőleg megakadályozza s ezt a célját eddig az elhalasztással el is érte. Ha azután a kormány a hét végén ismét napirendre tűzi a javaslatot, akkor folytatja ellene a harcot ott, ahol tegnap elhagyta.

A képviselőház mai üléséről az ellenzék elmaradt. Munkapártiak is csak gyéren jelentek meg. Napirenden a vármegyei tisztviselők mandátumának meghosszabbításáról rendelkező javaslat, amelynek végzetén Vió képviselő interpellál Fiume autonómiájának felfüggesztése miatt.

A munkapárt természetesen tartózkodik a vitától s az eladón kívül aligha küld valakit a vitába. Ezzel is gyorsítani akarja a javaslat tárgyalását. Erdékes jelenség különben a munkapárton, hogy nagyfontosságú és korszakos javaslatok előadását naiv és serdületlen fiatalberekre bizza. A sajtóreformot kevés hozzáértéssel Hegedűs Kálmán ismertette, ma pedig Rakovszky Ivánra, még egy fiatalabb ifjura bízták a vármegyei javaslat előadását.

Az ellenzéki képviselők minden alkalmat megragadnak, hogy azt, amit a Házban nem mondhatnak el, parlamenten kívül szemébe vágják a munkapártnak. Tegnap a katolikus országgyűlésen Rakovszky István kelt ki élesen a munkapárt ellen. Kijelentette, hogy irtóháborút kell indítani a párt ellen. Itt különben el merem mondani — folytatta — amit magyar képviselő létemre a magyar or-

szággyűlésen a házelnöknek nem engedett.

Rakovszky különben egy másik éles nyilatkozatban is felel ma a házelnöknek.

Beöthy Pál házelnök ur tagadja, hogy mielőtt aiel ökké lett választva, előzetesen előttem is ígéretet tett volna, hogy a házszabályokat szigorúan megfogja tartani. Lehet, hogy ő erről megfeledkezett, de én határozottan emlékszem erre és tudom azzal is, hogy ugyanakkor megválasztása előtt, gróf Andrássy Gyulának is ígéretet tett, hogy a házszabályokat a legrigoró-zusabb pártatlansággal fogja kezelni.

Ezen előzetesen tett ígéret értelmében elnöki székfoglalójában is így nyilatkozott. Minden elfogulatlan ember bírálata-ra bízom, vajjon Beöthy Pál ur ama kijelentésének, hogy párttekineteken mindenkor felelőmelkedve fogok igyekezni a törvény és házszabály által elő-irt kötelességemet teljesíteni, a mely az említett székfoglalóban saját idézete szerint befoglaltatott, eleget tette-e?

Ezek után én is csak csatlakozhatom Beöthy Pál ur ama kijelentéséhez, hogy nemcsak ur, de minden tisztességes embernek elősorban is igazat is igazat kell mondania, de ígéretét is meg kell tartania.

A polgári leányiskola kibővítése.

A közigazgatási bizottság erélyesen intézkedik.

A polgári leányiskola ezelőtt 22 évvel épült Makón, mikor az 70-80 növendék befogadására volt tervezve. A polgári leányiskola alig néhány évig felelt meg céljának, mert a növendékek évről-évre szaporodtak úgy, hogy az iskola néhány évi fenállás után már alig volt képes befogadni a jelentkező növendékeket.

Mint hogy az iskola az utóbbi időben más tekintetben sem felelt meg a fejlődő kor igényeinek, a földöntes hatóság már évek óta állandóan sürgeti Makó városát az iskolának újra építésére, vagy meg-

Uj konfekció üzlet! Tiztelettel értesitem Makó és vidéke közönségét, hogy a Főtéren, Böhm-házban (volt Kenyeres-féle helyiségben) egy modern, a kor kívánalmainak megfelelő

férfi, női, leány és fiu konfekció üzletet nyitottam,

amelyben minden konfekció árut a legjobb minőségben és a legjutányosabb áron árusítok.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

Dán Arthur.

felelő átalakítására. Makó városa azonban mindezekig nem tett eleget a felső hatóság sürgetéseinek. Az iskolát sem újból fel nem építette, sem át nem alakította.

Igaz ugyan, hogy magister Ros képviselőtestülete több kérelménél foglalkozott a polgári leányiskola építési ügyével, de különböző szempontok miatt mindezekig nem tudott egységes megállapodásra jutni, így az iskola építése mindig eltolódást szenvedett.

A felső hatóság azonban már nem tűrhette az iskola építés halogatását, azért a közigazgatási bizottság, mely ma ismételtén foglalkozott ezzel a régen huzódó ügygyel, megbizta a vármegye aispánját, hogy a város képviselőtestületének tagjai közül hívjon össze egy bizottságot, kik elől az iskola építés sürgetését hangsúlyozván, hasson oda, hogy az építés mielőbb kezdetét vegye.

Egyben kimondta a vármegye közigazgatási bizottsága azt is, hogy szigorú hangu leiratban utasítja a város képviselőtestületét a polgári leányiskola újra építése iránt, melyet ha a város képviselőtestülete egy hónap alatt meg nem kezdene, akkor a közigazgatási bizottság előterjesztést tesz a miniszternél az iránt, hogy az államsegély, melyet a kormány polgári leányiskola fenntartására ad — megvonassék.

A makói árvíz áldozatai.

A város ártéri bérlői.

Több száz makói szegény embert tett még szegényebbé, sokat teljesen nincsedenné az a rettenetes árvíz, mely a legutóbbi két éven át a Maros széles árterében pusztított. Nemcsak bevetett portékájukat veszítették el a város hasznóbérlői, hanem elvesztették a tavalyi és idei egész esztendői munkájuk bérért is.

Annál súlyosabb volt rájuk nézve ez a csapás, mert tudvalevőleg, a város ártéri földjén levő ezek a kertész-bérlők olyan horribilis hasznóbérek mellett bírják a földeket, hogy még rendes időjárás és rendes termés mellett se lehetett ezekből valami busás hasznuk.

A földek holdjárt 250 koronáig felvették a hasznóbéreket s míg termelt a föld, addig csak kiizzadták s fizették is e szegény, szorgalmas emberek, most azonban e két évi terméketlenség s pusztulás teljesen megakasztotta őket a — fizetésben. Nem tudtak fizetni, mert nemcsak, hogy hasznóbérré nincs pénzük, de a mindennapi kenyerük is — már a tél előtt is fogyóban van.

Ily körülmények közt egész csapaton hasznóbérlő kérvényezett a város képviselőtestületénél a hasznóbérek elengedése iránt.

A képviselőtestület már két ízben foglalkozott a kérdéssel. Bizottságot küldött ki annak kipuhatólása végett, hogy melyik kérelmezőnek milyen mérvű a károsodása és milyen a vagyoni állapota.

A bizottság még ma is működik s a képviselőtestület még ma sem határozhatott a kérvények dolgában.

Ez még nem is volna valami nagy baj. Hanem annál rettenetesebb azután az, hogy ezek ellen a szegény hasznóbérlők ellen nem függesztették fel a hasznóbérek behajtása iránti eljárást addig, amíg kérelmüket elintézik. Mintha nem is instanciáztak volna, mintha nem is lehetne semmi reményük sem arra, hogy nekik valamit is elengedjenek, egymásután perelik őket.

Hát ez így nem jól van. Ezeket a szegény embereket nem szabad még sokáig ebben a bizonytalanságban tartani. De nem szabad őket zaklatni sem addig, amíg ügyükben nem határoz a képviselőtestület.

Szükséges, hogy a kiküldött bizottság a legsürgősebben készüljön el a rábizott munkával s azonnal terjessze be a polgármesteri hivatalhoz. A polgármesternek megrendkívüli közgyűlést kell összehívnia, hogy határozzon, kiknek engedje el s kiknek nem a hasznóbéreket.

Addig pedig szüntessék be a hasznóbérlők perését. Ha a polgármester saját felelősségére nem teheti meg ezt, tétesse meg a képviselőtestület által.

Olyan szegény és olyan sok emberről van szó, hogy ügyük megérdemli, sőt megköveteli a legsürgősebb és legkomolyabb elintézet.

Végereedményben pedig szükséges lesz itt arra, hogy a hasznóbérlőkkel szemben, amikor arról lesz szó, hogy mit engedjen a leghumánusabb álláspontra helyezkedjen a képviselőtestület.

Egy havi közigazgatás.

Az aispán havi jelentése.

Csanádvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta meg Markovics Manó dr. főispán előktele alatt november havi rendes ülését.

Az ülésen a rendes havi előadományokat ez alkalommal is minden észrevétel nélkül tudomásul vették. Az előadományok közül legfontosabb az aispán havi jelentése, melyből a követket emeljük ki:

A közigazgatás menete zavartalan volt, a személy- és vagyonszükség terén különösebb megemlíteni való nem fordult elő. A belügyminiszerium nem járult hozzá a kórházi bizottság, illetve a törvényhatósági bizottság azon előterjesztéséhez, hogy a kórházi másodorvosi állási teendőik ellátása az előirt orvosi előgyakorlói időbe számíttassék, mivel az állásnak ily módon való betöltése a fennálló szabályzatokkal ellenkező.

Engedélyezte a belügyminiszerium Popper Gyula makói lakosnak Makón gyógyúru kereskedés felállítását. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Nagylak községben a kolera veszedelem miatt betiltott országos vásár november havában megtartassék.

Montágh Sándor nagybányai birtokos a kórház céljaira 2000 koronát adományozott. Makóváros rendőrkapitányának kezdeményezésére a marha és sertésuh árak szabályozása céljából a hatósági huszárkben próbavágások eszközöztettek, melyekkel sikerült a közönség érdekeit megvédelmezni.

A vármegye aispánja fegyelmi eljárást indított Bakacsi László utbiztos ellen több rendbeli súlyos hivatali szabálytalanság miatt. Fegyelmi eljárást indított továbbá az aispán a járási főszolgabíró Demeter István nagylaki községi segédjegyző s a felügyeleti jog elhanyagolása miatt Kiss Andor nagylaki községi jegyző ellen. Folyamatban van Sonkovic János adóügyi tanácsos, Rákossy Gyula rendőrkapitány, Pekánovics Daniel főmérnök, Kuti Gyula kunágotai községi jegyző, Timár János járási írnok fegyelmi ügye.

Az aispán szabadságidőit engedélyezte Szilágyi Kálmán főszolgabíró részére 4 hetet, Borotvács Dezső közig. gyakornok részére 4 hetet, Rummel Berta kórházi ellenőr részére 6 hetet.

Házeldadás. A Vásárhelyi-utca 51. szám (Váradi-utca sarkán) Stein féle ház nagy bolthelyiséggel, teljes berendezéssel, több lakás, nagy udvarral és kerttel szabadkézből eladó vagy azonnal kiadó. Bővebbet

Svarcz Miksa táncitanónál Gróf-Vay-utca 19. szám.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár november 13 Csütörtök Róm. kath. Szaniszló hv. Protestáns Árkád Gör. orosz október 31 Epimák vt, Nap kél 7 óra 02 perokor nyugszik 4 óra 25 perokor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő időjárás várható. Hűvös idő várható, elvélve csapadék. Sürgönyprognózis: Hűvös, elvélve csapadék. Déli hőmérséklet 8.8 C.

— A vármegye adózása a múlt hóban. A vármegye adóbeszolgáltatásán minden tekintetben meglehetősen meglátszik a mostoha gazdasági év hatása. Az adókat nem szolgáltatatta be a közönség az elmúlt hóban olyan arányban, mint az előző év október havában. Ennek igazolására szolgál Tokody Viktor pénzügyigazgatónak az a jelentése, melyet ma terjesztett elő Csanádvármegye közigazgatási bizottsági ülésén. E szerint csak az egyenes állami adónál volt nagyobb az adóbeszolgáltatás október havában, a többi adónemnél pedig mindenütt visszaesés volt tapasztalható. Egyenes adóban befolyt október havában 124 193 korona, az elmúlt év ugyanezen hónapjában pedig ugyanezen aoból 106 485 korona folyt be, tehát itt 17 708 koronával több folyt be. A többi adónemeknél nagy visszaesés tapasztalható. Így a hadmentességi díjnál 237, a fogyasztási adónál 77 432, a bélyeg és jogilletéknél 13 652, a vizsabayozási járuléknál 6 521, a dohányeladásnál 5 234 koronával folyt be kevesebb mint tavaly október havában.

— Az ovónök közgyűlései napidija. Nemcsak az állami tenitők, de a felekezeti is a törvény értelmében napidijakat kapnak mindannyiszor valahányszor tanítógyűléseken vesznek részt. Az ovónök is tartanak évenként gyűléseket, de sem utiköltséget, sem napidiját nem kapnak, ezért kérvényit intéztek a vármegye aispánjához, hogy ók a közművelődési alaphól gyűléseik alkalmával napidijban részesíttessék. A vármegye aispánja a közigazgatási bizottságnak mai ülésén terjesztette elő a vármegyei ovónői egyesület kérelmét, mit a bizottság méltányolt is, mert kimondta, hogy az ovónöknek jövőben a közművelődési alaphól gyűléseik alkalmával utiköltséget folyósít.

— Az Acsev tulkapásai. Az aradcsanádi vasutak igen sok kellemetlenséget okoztak, mint ismeretes, az elmúlt évben az által, hogy a vasuton túl levő lesi szőlőbirtokosoknak megtiltotta a sineken át való közlekedést, mit sok instanciózás után a miniszter mégis engedélyezett. Legújában pedig a vasut éjjelre bezáratta azt a kaput, melyen át a szőlő birtokosok közlekedtek. Ez is igen sérelmes volt a szőlő birtokosokra, azért Marosy Imre és társai panaszt emeltek a vasut igazgatósága ellen a vármegye közigazgatási bizottságánál. E panaszt mai ülésében tárgyalta a vármegye közigazgatási bizottsága és tekintettel arra a körülményre, hogy a vasut létesítése alkalmával tartott közigazgatási bejárás alkalmával felvett jegyzőkönyvben e kapu állandó nyitva tartásáról említés történik, a közigazgatási bizottság elrendelte a kapunak állandó nyitva tartását.

— Mindnyájunk anyja. Az édes anyaföld, melyet mindennap anyi-

szor megfaposunk s amely mégis oly szeretettel nézi bennünket, gyönyörűen megírt 3 felvonásos szenzációsan szép darab keretében kerül bemutatásra csütörtökön. Ami szépet csak ellehet gondolni az mind merész ügyességgel van csoportosítva ebben a kifűnő darabban, mely már csak azért is érdekelhet bennünket makóiakat, mert egy hatalmas mozgóképben be lesz mutatva a mezőhegyesi mintagazdaság is, mely ha közel is van hozzánk, mégis oly kevésbé ismerjük. A pompás képen kívül még több mesés felvételt fogunk látni, melyek mindegyike megérdemli a legnagyobb fokú érdeklődést. A ma esti fölséges szép előadásnak még azon szenzációja is van, hogy a kísértő zenét Purcsi Károly kifűnő zenekara fogja szolgáltatni.

Tekintetes

Ligeti Bé'a urnak.

Az ön szellemes címzési módjával illethetném önt Világotjárt Póca Bélatorz névvel, de nem teszem. Ön önt egyszerűen Ligeti Bélának szólítom. Ez a név Makón már fogalom: a személyeskedés és az izléstelen durvaságok meghatározója. Ez a név illeti meg önt jogosan azért is, mert fizetett érte és nekem nincs kidobni való pénzem, hogy az ön öt hatosat megterítsem.

Nos, hát Ligeti Bé'a ur, ugy látom a szellemesség önben kicsonyává áll össze, melyből csak a béka kurutyol ki. Gerjében a legények, ha megnehezte nek egymásra, kalappal verekszenek. Az ön lovagias érzületének nyilván ez is sok. Ön csak a világtörli csavargásban beszerzett viccongnyait rázza felém. Tőlem azonban rázhatja. A szemét csak önmagára hull vissza.

A tényeket nem kell ismételnem. Azok meglették a hatásukat. Ön tapintatlanságával kikényszerítette a csattanást is. Hát csattanak. A beismeréseit meg tudomásul veszem. Most már tudom, hogy az Egyesült Államokban nem bizonyítvány teszi az embert. Persze nem, hanem többek közt a szaktudás, tehetség és munkabírási. Ellenben nálunk ritkán ezek az érvényesülés feltételei. És éppen ezért van ön itt, és ezért nem maradt Amerikában.

Ugy látszik ön elfakult nyibuszát személyellenes kicsinyléssel kívánja visszaszerezni. Hát én csakugyan nem kívánom az ön rövid emlékező tehetségét felírásítani, mert nincs okom az ön ismerettségével dicsekedni. Hanem köszöneteit szüntesse be. Beérem én a társadalom munkás tagjainak megértésével és becsülésével, akik nem tartoznak az ugyan a pletykaszalhoz, de azért mind tisztességes emberek.

Végül tudomásul veszem azt a kibuvót, hogy ön nem akar paraszt lenni — milyen vigéc elszólás! — és a korbácsot nem maga skarta használni. Nem, hanem csak másokat akart a tettlegességbe beugratni. Es ez önre megint jellemző. Ligeti Bé'a ur, igazán nem kívántam öntől azt a beismerést, hogy ön a sok jó tulajdonságai mellett még gyámoltalan szájhős is. I.

Legénygyilkolás Sajtényban.

Az áldozat ma meghalt a makói kórházban

Véres legény háboru történt hét-főn éjjel Sajtény községben, mely háboruságnak áldozata ma reggel hosszas kínlás után a makói kórházban kiszenvedett. A gyilkosságáról tudósításunk következő.

Csokán Tódor sajtényi fiatal-ember tegnap este magányosan háza felé baktatott. Egy ismerőse háza előtt meglátta több legény-társát állani, kikkel együtt halga-tóznai kezdtek, mi történik. Nagy meglepetéssel s nem kis bosszu-sággal tapasztalta Csokán, hogy valaki odabent épp őt szidja.

Nagyon felizgult s alig várta hogy az illető kijöjjön a házból, rátámadt s botjával feléje sujtott. A megtámadott legény erre csiz-maszárából kést rántott elő s hasbaszurta Csokánt, kinek belei menten kifordultak.

A szerencsétlen áldozatot be-hozták kocsi Makóra. Hét hosz-szu órán keresztül tartott a kocsi ut Sajténytól Makóig. Ezen idő alatt a szerencsétlen legény belei kint lógtak és egy lópokróccal voltak betakarva. Nagyon termé-szetes, hogy mire Makóra beértek, a szerencsétlen fiatalember se-gíteni már nem lehetett. Sebei megúszkósdtek s a boldogtalan fiatalember ma reggelre iszonyu kínlás után meghalt.

A gyilkos legény a csendőrség ma letartóztatta.

A MAKÓI PIACRÓL.

Megint drágult a fokhagyma.

A mai piac élénk és forgalmas volt. Különösen a hagymapiacon volt nagy az élénkség. A gabona-piacon semmiféle változást nem jelenthetünk, sőt a gyönyörű idő-járás folytán a budapesti gabona-tőzszen az árak ellanyhultak.

A makói piacon a buza méter-mázsája 19 korona 40 fillérbe került, Budapesten csak 21 korona 60 fillér volt a buza ára.

A kukorica ára Makón 10 ko-rona Budapesten 11 koronába került.

Különös élénkség uralkodik a hagymapiacon ahol a fokhagyma ára napról napra emelkedik. Ma például három koronával emelke-dett a fokhagyma ára s méter-mázsájáért 45 koronát fizettek. A vöröshagyma ára is javult, vala-micskét s métermázsáját 320 ko-ronás áron élénken vásárolták.

Értesítés az ingyen bevásárlási napról

Tisztelettel értesítjük tisztelt vevő-inket, hogy az elmúlt hónapban az **ingyen bevásárlási nap 7-én volt,**

miért is ama összes vevő-inknek, kiknek vásárlása október hó 7 én történt, a fizetett összeget minden levonás nélkül postán visz-szaküldtük. 1913. november hó 1. „HEZ” illatszertáruháza, Budapest, VIII. Köfaragó utca 7.

1913. B.I. 55915. szám

Ő Felsége a Király nevében!

A makói kir. járásbírósa mint büntető bíróság becsületsértés vét-segével, vádolt özv. Brutyó Mihály-né elleni bűnygyben Horváth Imréné sz. Fodor Mária fő magánvádló által emelt vád fölött Makón 1913. évi október hó 13. napján Szobonya Miklós kir. járásbíró, Keszler János jegyzőkönyvvezető, a felek és képviselőik részvételével megtartott nyilvános tárgyalás alap-ján a vád és védelem meghallgatása után következőleg

ítélt:

özv. Brutyó Mihályné sz. Martonosi Mária 37 éves r. kath. vallásu makói születésű és lakos magyar honos magánzó, írni olvasni tudó, vagyon-talan vádlott t. bűnösnek mondja ki a Btk. 261 §-ába ütköző becsületsér-tés vétsegében, melyet az által kö-e-tet el, hogy Makón, 1913. július 1 én Horváth Imréné sz. Fodor Mária-t éhenkórásznak elnevezte s azt mondta, hogy tollat lopott és ezért a Btk. 261 § a alapján a jelen ítélet jogerő-re emelkedésétől számított 15 nap alatt a makói kir. járásbírósnál az 1878. évi XXVII. t-c 3. §-ába meg-határozott cölokra fizetendő, behajtha-tatlanság esetén a Btkv. 55. §-a alap-ján négy (4) napi fogházra átvaltoz-tatandó negyven (40) korona pénz-büntetésre ítélt.

Egyszermind arra kötelezi, hogy az eddig felmerülő költségét a kir. kincstár rész-re az 1890. évi XLIII. t. cikk 9. §-ában meghatározott vég-rehajtás terhe alatt megtérítse, eze-ket azonban ugyanezen t-c. 4. § a alapján egyelőre behajthatatlanoknak mondja ki.

Arra kötelezi továbbá, hogy Hor-váth Imcéné sz. Fodor Mária makói lakos főma ánvádlónak a jelen ítéle-tet joge óre emelkedésétől számított 15 nap alatt 70 kor. perkölséget végrehajtás terhe mellett megfizessen. Dr. Holler György ügyvéd díját 70 kor-ban állapítja meg saját félle szemben. Egyben feljogosítja a ma-gánvádlót, ha az ítélet egész terje-delmében a „Makói Független Újság” című lapban a vádlott költségén köz-zététesse.

Indokolás:

Vádlott tagadásával szemben az eskü alatt kihallgatott Nacsá Rozál, Mantscka, Gyuláné érdektelen tanuk valamint a magánvádló eskü alatti vallomása alapján bizonyítottnak vette a bíróság a rendelkező részben le-írt tényállást.

Mint hogy a cselekmény a Btk. 261. §-ába ütköző vétséget megállapítja, vádlottat abban bűnösnek kimondani és megbüntetni kellett.

A bűnygyi költségekre vonatkozó intézkedés a Btk. 479., 480. §-án, míg az ügyvédi díjakra a Bp. 488. §-án alapszik.

Makón, 1913. évi október hó 13 napján.

Szobonya sk. kir. járásbíró.

Hogy ezen ítélet jogerős, igazolom.

Makó, 1913. nov. 12.

Nagy Ferencz kezelő.

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszer, pipereszappán, kozmetikai, arc- és kézápolási, háztartási, hajápolási és általában mindenféle a kozmetikába vágó cikkeit a legjobból a legjobbakat olcsóbban a legolcsóbbnál akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent „ILLATSZER ÉS HÁZTARTÁSI ÉRTESETŐNKET” melyet ingyen és bérmentve küld:

„HEZ” illatszer- és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben Budapest, VIII., Köfaragó-utca 7 sz.

ERENIE
MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ

November hó 13-án este 8 órakor

a budapesti Uránia tudománys színház szenzációs műsordarabja

A Z ANYAFÖLD

Három felvonásban. Irta: Györy Loránd.

Tisztelettel

AZ IGAZGATÓSÁG.

Táncitanítási felhívás.

Alulírott van szerencsém az igen tisztelt szülők és gyámok b. tudomá-sára hozni, hogy f. évi december 1 én a téli időnyre a táncitanítást megkezdem. Tanítani fogom úgy a régi, mint a legújabb táncokat. S hogy tanítványaim ezeket teljesen elsajátí-tassák, a tanítást ha áridőhöz nem kötöm: addig járhatnak hozzám tanít-ványaim, míg minden táncot a leg-künnöbben el nem sajátítottak. Miután pedig én a városban már évtizedek óta működöm a n. é. közönség legna-gyobb meglegedése és legteljesebb elismerése mellett, ez elég bizto-ri éköt nyújt arra nézve, hogy táncintezetem-ben az illem- és rend legpon osabb betartása mellett folyik a tanítás s így minden szülő batran reám biz-hatja gyermekét — Tanítom a tán-cokon kívül az illem, a társaságban levő viselkedés szabályait és a csinos testtartást. Felérem tehát az igen tisztelt szülőket és gyámokat hogy gyermekeiket minél előbb bei atni sz veskedjenek. Iratkozni mindenkor lehet lakásomon: Gróf Vay utca 250. hol most is esténként állandóan folyik a tanítás.

A nagyérdemű közönség b. pártfogá-sát kérve, maradtam kiváló tisztelettel:

Schwarcz Miksa, okl. táncitanító.



Legszórakoztatóbb

hangszoroket szállítja
WÄGNER „HANGSZER-KIRÁLY”
Budapest, József-körül 15. (Telefon.)
A millánói, párizsi és londoni kiállítá-son az első díjjal kitüntette.
Hegedű 16 drb. felszereléssel 12 kor.
Jogásztárogató, bilyentyükkel 16 korona
Kétsoros hangverseny harmonika 25 k
Beszélőgép hatalmas hangu 40 kor.
Csodaráztrombita, erős 6 korona.
Varázsfuvola, ajándékkal 4 korona.
Javítási szakműhelyek!
Fényképes árjegyzék ingyen.
Óvást! Ügyeljen a „WÄGNER” névra és l-ös 5. házszámra.

Fontos értesítés!

Tisztelettel értesítjük a nb. közönséget, hogy illatszer és háztartási üzletünket a folytonosan emelkedő forgalom akadálytalan lebonyolítása céljából kénytelenek voltunk tefe mesen megnagyob-bitva áthelyezni: **Budapest, VIII., Köfaragó-u. 7. sz. alá,** ahol ezentul mindennemű szakmánkba vágó igényeket továbbra is a leg-kifogástalanabbul elégíthetünk ki.

Figyelem! Tekintve, hogy reményünket i. t. vevőközönségünk b. pártfo-gásával minden tekintetben valóra váltotta, amit mi viszont méltóképen honorálni akarunk, elhatároztuk, hogy ezentul minden hónapban **egy ingyen bevásárlási napot rendezünk.** Minthogy ezen tétélelit itt részletezni helyszüke miatt nem lehet, kegyeskedjék erre vonat-kozó részletes körlevelünket kérni, melyet a most megjelent 24 oldalas illatszer és háztartási értesítőnkkel együtt kívánatra bárhová ingyen és bérmentve megküldünk.

Címünk: **Parfumerie „H E Z” illatszertár és háztartási cikkek szaküzlete**
Budapest, VIII., Köfaragó-utca 7. szám.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

40. fejezet. (219)

Az új földesur.

Nézte nézte a kőművesek mun-káját... Öblös tajtékpipájából fujta a füstkarikákat és gondolko-zott... Az egyenlőség jutoit eszébe... Hát... izé... mi ha-szon is volt abból, hogy Kossuth Lajos felszabadította a jobbágy-ságot?... A paraszt fia beül a nemesi uradalomba, különb palo-tát épített, mint az ősi kuria és a régi földesur szegényedik, hanyat-lik vagyonban, tekintélyben, bol-dogságban... De fellendült az ország! tette utána lelkesedéssel. A szabad nép épít, dolgozik, ha-lad és eltemeti a magamfajta pi-pálgató, bölcselkedő nemeseket!.. (Folyt. köv.)

Pathé Kok kinógép

megérkezett és intézeteknek, kávéházaknak, vendéglőknek és érdeklődőknek a Naschitz ház emeleti helyiségében ma és a következő napokon reggel 9-től este 9-ig ingyen kerül bemutatóra.

A Pathé Kok kinógép r-t. Csanád-Csongrád megyei vezérképviselote Homonnai Nándor, Makó.

Van szerencsém értesíteni a Makó és vidéke közönségét, hogy Ma-kón, Dessewffy-tér 11. sz. a. lévő

mészárszékemben állan-dóan raktáron tartok saját telepemen készült שר שאלמי, kolbász, virstli és mindennemű füstölt árukat és azokat a legolcsóbb áron árusítom. Azonkívül naponta friss vágásu I. rendű marhahus és tejgyenge borjuhus kapható.

Tisztelettel

R ó t h J e n ő.

Kiadó hagymaföld

olcsó árban és kedvező fizetési feltételek. Szabadgyőlérnek
olcsóbb árban. **Joó Sándorral** Szunyag-utca
Értekezni lehet 42. ujszam a.

Két jóforgalmu italmérési üzlet házzal együtt kedvező árban és kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezni lehet Iritz Miksánál.

Értesítés. A jó gyümölcsstermés folytán teljesen tiszta szeszmentes barack és szilva pálinkákat 2 K. 2-20 K., 2-40 K. árban bocsátom forgalomba. Iritz Sámuel özv. cég. A valódiságért a cég felelősséget vállal.

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Ajánlja elsőrendű minőségű lisztjeit, korpát, decét, magdarát, tengeri darát és kását, valamint fűszereket a legolcsóbb napi áron.

Detailelárusítás malmi üzletben, színházzal szemben, Ott Károllyal szemben és a Takarékos épületben levő üzletekben.

Vámörlés és csere a legjutányosabban eszközöltetik.

Jó és olcsó bor kisebb és nagyobb mértékben **KEDVEZŐ ÁRBAN** Iritz Sámuel özv. cégnél kapható. !!

Rendkívüli feltűnést keltenek Pártos E. és Társa áruház

ujjonnan bevezetett áruai, eddig nem létezett olcsó árai.

- Női himzett ingek 1 korona 98 fillér.
- Női háló kabátok 1 " 98 "
- Női háló ingek 1 " 98 "
- Női nadrágok schiffonból 1 " 98 "
- Női nadrágok pargetből 1 " 98 "
- Diszes párnák 1 " 98 "
- Schiffon alsók 1 " 98 "
- Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kostümök, leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok, eredeti párisi modellek.

Gyászárunkban állandóan nagy választék! Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára.

Ha nyomtatványra van szüksége, rendelje meg a „Makói Független Ujság“ kiadóhivatalában,

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőbányai király és barát malátasörön kívül, újabban bevezettem a kőbányai világhírű

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT, amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógyezelokra is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CÉG

Kőbányai Polgári Serfőzde Részvény-Társaság Iőraktárosa.

ÉRTESETÉS.

Saját termésű fehér és siller XX XX XX XX XX

HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű

TÖRKÖLY és **SZILVA** pálinkát, édes italokat és erős **RUMOT** teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI JÁNOS,** Szegedi-utca.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és pouder, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-pouder és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker. Szigetvári-ú. 16. sz. egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség. :-:-



Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerős berendezési műintézetében Makón.